

FRÝDECKO ≈ MÍSTECKÝ PATRIOT

KULTURNĚ-SPOLEČENSKÝ MĚSÍČNÍK | ZDARMA | XI. ROČNÍK | LEDEN-ÚNOR 2025

**Středoškolská
studia mě
předurčovala k práci
ve zcela jiném prostředí**
rozhovor s Irenou Liberdovou na stranách 8-10

Valentýn

s lahví vína

Pátek **14.02.2025**

Z historie textilnictví ve Frýdku a Místku – Geiringerové – 36. část

Ferdinand Victor Geiringer začal v Místku působit jako zaměstnanec Aloise Lembergera, který z něj vytvořil svoji prodlouženou místeckou ruku. Netušil tehdy, že tato „ruka“ se bez jeho vědomí začne samostatně hýbat a že jí zůstane pod nehty i něco málo z jeho vlastnictví. Při vyslovení jména Geiringer se pak nejednomu textilnímu dělníkovi v Místku začala v žilách prudce vařit krev a tlak vyskakovat povážlivě vysoko.

► Petr Juřák

Začlenění do Slezských bavlnářských závodů

V minulém díle jsme se věnovali petici zaměstnanců podniku proti oprávněným vlastnickým nárokům Ferdinanda Victora a Ernesta Geiringerů. Ti se svými nároky neuspěli, a tak podnik nadále zůstal pod národní správou. V té době už ale ve Frýdku-Místku působil národní podnik Slezské bavlnářské závody se sídlem ve Frýdku-Místku, který vznikl v roce 1946. Postupně do něj byla začleněna celá řada původně samostatných podniků, které byly zkonfiskovány jako německé. Od ledna 1947 se součástí podniku stala Mechanická tkalcovna František Herber se sídlem v Horním Benešově, v následujícím roce pak firma František Herber, továrna na bavlněné zboží se sídlem ve Sviadnově-Místku.

Labutí píseň a nový život

K 1. lednu 1947 bylo v podniku zaměstnáno 145 osob, z tohoto počtu bylo 128 dělníků, 11 mistrů a 6 úředníků. V následujícím roce to už bylo 188 lidí, jednalo se o 170 dělníků, 7 administrativních pracovníků a 11 technických zaměstnanců.

Výroba v bývalé Geiringerově továrně byla později ukončena, budovy nějakou dobu sloužily

jako sklad civilní ochrany. V současnosti je na místě továrny sídlo technických služeb. Z původních budov se do dnešní doby nedochovalo téměř nic. Téměř. Při vjezdu do areálu technických služeb se po pravé straně nachází budova, i když přestavěná, která pamatuje období působení Ferdinanda Victora Geiringerů. A také dnešní garáže, které na tuto budovu navazují.

Epilog

Ferdinand Victor Geiringer zemřel 10. září 1948 v Suttonu na předměstí Londýna v Anglii. Jeho manželka Isabella zemřela 29. srpna 1961 ve Vídni. Syn Ernest žil rovněž v Suttonu, zemřel zde v červnu roku 1981. Jeho manželka Hildegard rozená Neumann ho přežila o patnáct let, zemřela v dubnu roku 1996 v Breconu ve Walesu.

Mladší dcera Ferdinanda Victora Nelly provdaná Granger zemřela 16. ledna 1986 ve Vídni, starší dcera Anna se provdala za Adolfa Schwarze, zemřela v roce 1991 v Tel Avivu v Izraeli. Anna a Adolf měli tři děti, již dříve zmíněnou Gerti (Gertrude), manželku Guida Stocka, Georga Herberta Schwarze a Harryho Nathana Schwarze. Gertrude zemřela 6. listopadu 2017 v Terstu v Itálii, Georg Herbert 27. července 1991 ve Vídni a Harry Nathan v roce

Dcera Ferdinanda Victora Geiringerů Anna, provdaná Schwarz.

1948 ve věku 27 let během bojů o nezávislost Izraele.

V srpnu roku 2018 Frýdecko-Místek navštívily děti Georga Herberta Schwarze Peter, Ruth a Sonja se svými manžely. Dělal jsem jim tehdy průvodce po místech, která byla spojena s jejich pradědečkem Ferdinandem Victorem, aniž bych tehdy tušil,

že se budu v budoucnu historii jejich rodu věnovat tak detailně na stránkách Frýdecko-místeckého patriotu. Touto krátkou vzpomínkou na pravoučata Ferdinanda Victora Geiringerů a jejich návštěvou Frýdku-Místku se zároveň loučíme s rodem Geiringerů, který zanechal stopu nejen ve světě textilního průmyslu. ■

INZERCE FMP 2146/01

www.auta-lpg.cz

☞ Montáže LPG
☞ Revize LPG-CNG
☞ Servis

776 226 998

Kunčičky u Bašky 66

CNG

LPG

INZERCE FMP 2145/01

**Kominictví
BUMBALA**

+420 724 921 728
bumbala.lukas@seznam.cz
www.kominictvibumbala.cz

FRÝDECKO-MÍSTECKÝ
PATRIOT

**11. rok
s vámi**

inzerce: 608 832 606
e-mail: inzerce@fmpatriot.cz

První miminko letošního roku 2025

Foto | FB Porodnice Frýdek-Místek

Prvním miminkem letošního roku, které zakřičelo na svět ve frýdecko-místecké nemocnici, je holčička Julie. Narodila se 1. ledna 2025 v 1:05 hodin, vážila 2 850 gramů a měřila 50 centimetrů. Děvčátko i oba jeho rodiče jsou občany Frýdku-Místku. Malá Julinka je současně také prvním novorozencem, který

přišel na svět v Moravskoslezském kraji.

V roce 2024 se v městské porodnici narodilo celkem 882 miminek, z toho jedny dvojčátka. Nejmenší děťátko Francesca vážilo 2 190 gramů, naopak největším cvalíkem byla Eliška s váhou 4 760 gramů. Rodiče svým potomkům dávali u dívek nejčastěji

jména Eliška (23x), Ema (16x), Nela (15x), Anna (14x), Rozálie (14x), Sofie (12x), Viktorie (11x) a Natálie (9x). U chlapců bodoval Jan (18x), Jakub (17x), Sebastian (14x), Štěpán (13x), Antonín (12x), Filip (12x), Daniel a David (11x). Děti dostaly do vínku také neobvyklá jména jako Zachary, Aiden, Noel, Lara nebo Madlen. ■

Přes 81 tisíc korun pro canisterapii

Až do konce minulého roku mohli dárci vřazovat svoje finance v rámci městské sbírky Vánoční strom a podpořit tak canisterapii poskytovanou organizací Podané ruce občanům s postižením, kteří žijí v pobytových sociálních a zdravotnických zařízeních nebo navštěvují speciální školy a denní stacionáře ve městě.

Do pokladničky, kterou vyrobili studenti Střední odborné školy ve Frýdku-Místku na Lískovecké ulici a na transparentní účet, byla nakonec shromážděna suma ve výši 81 347 korun.

Kasička na finanční dary se v loňském roce nestala terčem útoku zlodějů a vybraný obnos je druhým nejvyšším v historii konání sbírky. Nejvíce se podařilo získat v roce 2023, kdy obyvatelé města darovali na podporu matek s dětmi z Azylového domu Sára na Bruzovské ulici celkem 111 131 Kč. ■

FRÝDECKO-MÍSTECKÝ PATRIOT

| Registrační číslo MK ČR E 22263 | Vydává: Jiří Vítězslav Sachr
| Adresa redakce: S. K. Neumanna 1641, 738 01 Frýdek-Místek
| Kontakt: redakce@fmpatriot.cz, 608 832 606, www.fmpatriot.cz | Tisk: MAFRAPRINT, Pavelkova 7, Olomouc
| Grafika: Studio 87, Josef Omelka | Distribuce: Česká distribuční k.s. | Nevyžádané příspěvky nevracíme
| Za obsah inzerce zodpovídá její zadavatel, nemusí odpovídat názoru redakce
| Neoznačené foto pochází z archivu redakce | Datum vydání: 25. 1. 2025 | Náklad: 26 700 ks
| Foto na titulní straně: Jiří Vítězslav Sachr

Inzerce vám rád zprostředkuje
Jiří Vítězslav Sachr
Tel.: 608 832 606
redakce@fmpatriot.cz, inzerce@fmpatriot.cz

www.fmpatriot.cz

INZERCE FMP 2149/01

- Tepelná čerpadla alpha innotec
- Kotle na dřevu Blaze Harmony
- Instalace podlahového a ústředního topení
- Plynové kondezační kotle Broetje Heizung

www.hrusatop.cz

Tel.: +420 725 980 764, mail: d.hrusacky@email.cz, Místecká 176, 739 21 Paskov

INZERCE FMP 2109/03

STŘEDNÍ PRŮMYSLOVÁ ŠKOLA
OBCHODNÍ AKADEMIE
JAZYKOVÁ ŠKOLA
FRÝDEK-MÍSTEK

- ✓ Strojírenství
- ✓ Technická zařízení budov
- ✓ Technické lyceum
- ✓ Informační technologie
- ✓ Obchodní akademie
- ✓ Ekonomické lyceum
- ✓ Veřejnosprávní činnost

POJ F≈M – Škola, která sPOJuje!

- ✓ jistota uplatnění pro techniky i ekonomy
- ✓ vysoká míra podpory výuky cizích jazyků
- ✓ nadstandardní úroveň vybavení a spolupráce s firmami
- ✓ dlouhodobě výborné výsledky u maturitní zkoušky
- ✓ škola otevřená žákům – studentský parlament POJrada
- ✓ vysoké zapojení žáků do dění na škole
- ✓ podpora reálných podnikatelských aktivit žáků
- ✓ certifikáty – CISCO, Autodesk, ECDL, FCE, CAE
- ✓ rozsáhlá mimoškolní činnost, Klub anglického divadla
- ✓ odborné praxe studentů v zahraničí v rámci Erasmus+
- ✓ bezplatné kurzy přípravy k přijímacím zkouškám

web: www.pojfm.cz, email: skola@pojfm.cz,

FB: @pojfm, tel: 558 406 111

Dny otevřených dveří: 25. 1. 2025 a po telefonické domluvě

SLOUPEK

Zatím nic moc! Uvidíme!?

Nový rok s označením 2025 je tady a s ním přichází bilancování toho uplynulého. Loni jsem napsal, že stál za nic (mám na mysli rok 2023). K již odešlému mohu připojit úplně stejné hodnocení. Zdůvodnění je jednoduché: pořád se válčí a vypukají nové konflikty, byť by se zdálo, že lokálního charakteru. Nejhorší na všem je, že se dotýkají celosvětového dění a ovlivňují život na celé planetě. To vše 80 let po skončení 2. světové války! Začal jsem velmi pesimisticky, protože ani události po novém roce nebyly nijak příznivé. Výbuch plynových lahví v Mostě, několik vražd a loupežných přepadení, smrtelné havárie na silnicích. Den co den samé jobovky. Dost ale pesimismu! Letos na podzim nás – voliče, čekají parlamentní volby. Podle předvolebních průzkumů opět nic optimistického, alespoň pro mě. Kdysi mezi lidmi kolovala moudrost: Kdo je to pesimista? Dobře informovaný optimista, zněla odpověď. A tak mi nezbyvá než pochválit Matku Přírodu, která nám konečně i do města seslala pravou zimu, jak ji známe už jen my – pamětníci a naše děti v snoučata z přívalů sněhu určitě mají radost a za pár let budou na onu zimní historickou událost vzpomínat s nostalgii. Tak, a zase se blíží k pesimistickým myšlenkám. Přitom vždycky říkám, je zima, tak má být sníh, a když je léto, tak má svítit slunce a být vedro. Matka Příroda si nenechává poroučet, i když tady v minulosti určité snahy byly! Sníh leží všude a milosrdně zakrývá veškerý nepořádek, který tu necháváme my – páni tvorstva. Zakryje a odstraní i písek na vyspárování nové dlažby na novém náměstíčku před kulturákem (píšeme na jiném místě). Nikdo si tedy nebude stěžovat na to, že ho zákazníci nosí na svých podrážkách do okolních obchodů a prodejen. Tak vidíte, tak málo nám stačí ke štěstí a toho rozhodně není nikdy dost!

Hodně zdraví do roku 2025, pohodu a optimismus všem čtenářům Patriotu přeje

Martin Sládek, 15. 1. 2025

Tříkrálová sbírka pokračuje na webu

Už čtvrt století své existence oslavila letos největší sbírková akce v České republice Tříkrálová sbírka. Jejím posláním je kromě pomoci také sdílení radosti, vytváření společenství a překlenování mostů mezi generacemi. Ve Frýdku-Místku jsme se s koledníky mohli setkávat až do 14. ledna. Lidé, kteří se sbírku rozhodli podpořit, přispívali také do 370 zabezpečených pokladniček.

A na co bude její výtěžek použit? „Část peněz půjde na obměnu vozového parku. Zároveň máme letošní rok v plánu nějakou modernizaci a investice v rámci domova pro seniory a Oázy pokoje. Mimo jiné budeme letos dělat nový výtah v domově pro seniory a podpoříme také doučování. Jako každý rok, což je aktivita, která probíhá tady ve Frýdku-Místku a každým rokem se ukazuje, že má svůj smysl. A část peněz použijeme i na nějakou

Foto | Člověk a víra | Ivana Bužková

investici nebo menší rekonstrukci tréninkového bytu, který máme pro osoby s duševním onemocněním," řekl Martin Hořínek, ředitel Charity Frýdek-Místek.

I když už sbírka v ulicích a pokladničkami na vybraných místech byla ukončena, pro bezhотовostní dary je otevřena po celý rok na trikralovasbirka.cz. ■

Nájemné podnikatelům nezvýší

Magistrát ani letos nehodlá zvyšovat nájem v městských prostorách, ve kterých podnikají podnikatelé. Po všech nepříjemných vládních opatřeních je to konečně dobrá zpráva. Nájemné zůstane ve stejné výši jako v uplynulém roce 2024. Náměstek primátora Jiří Kajzar

rozhodnutí radnice zdůvodnil: „Vedení města rozhodlo, že podnikatelům pro letošní rok nezvýší nájemné ani o inflaci, tak jak tomu bylo v minulých letech, kdy stouvalo o inflační doložku, která se začala pohybovat ve dvouciferné hodnotě. Přejeme si, aby městské

prostory byly zaplněné, aby místní podnikatelé a živnostníci měli stabilní prostředí a dobré podmínky pro své podnikání," zdůraznil Jiří Kajzar. Naznačil rovněž, že město nepředpokládá zvyšování nájemného pro podnikatele ani v následujícím roce 2026. ■

Vítězná vánočka s vychytávkou

Už počtvrté měli v prosinci loňského roku příležitost představit odborné porotě i občanům města ty nejlepší vánočky občané, kteří se přihlásili do soutěže o nejlepší vánočku.

Loňskou vítězkou se stala Denisa Ledvoňová, která získala nejvíce hlasů od veřejnosti a zabodovala rovněž na mlsných jazýčcích a chuťových buňkách čtyřčlenné odborné poroty.

Vítězka si neoponechala výrobní tajemství pro sebe a prozradila zásadní vychytávku, která jí přinesla absolutní vítězství v soutěži. „Jsem pečovatalkou v domově důchodců a naše klientky – dámy, které mají bohaté zkušenosti s pečením, mi poradily potřít čerstvě upečenou a ještě horkou vánočku rozpuštěným máslem s rumem. Myslím, že to je vychytávka, která vánočce dává jedinečnou chuť. Vánočka

také obsahuje rozinky namočené po dobu jednoho měsíce v rumu a také citrusové kandované ovoce," prozradila veřejnosti vítězka. Na druhém a třetím místě skončili Filip Rusnák a Monika Milatová. Cenu odborné poroty obdržel tým

hasičů z Frýdku-Místku. Ceny vítězům předal náměstek primátora Lukáš Slíva. Podrobný recept a pracovní postup na výrobu vítězných vánoček paní Ledvoňové najdete na webových stránkách města. ■

Nový prostor před kulturákem

Kompletní revitalizace plochy přesahující částku 22 miliony 300 tisíc korun byla dokončena v prosinci před frýdecko-místeckým kulturním domem na sídlišti. Místo nevzhledného asfaltu tady vznikl plac – prostorná promenáda z velkoformátové dlažby, po které by si mohli za zvuku břeskňého pochodu vykračovat hudebníci válcovenského dechového orchestru, jak tomu bývalo zvykem v hluboké minulosti. Součástí obnovy plochy je i nová zeleň včetně 24 stromů a laviček, včetně odpadkových košů, které tu v minulosti chyběly. Celkově byly opraveny a upraveny i zelené plochy, přes něž vede nový chodník ze zatravnovacích dlaždic, a nové pojetí prostoru doplňuje alej stromů. Ty budou dostávat vláhu z nové dešťové kanalizace, kterou tvoří akumulární nádrž a retenční nádrže s odvodem do stávající kanalizace.

„Retenční nádrže jsou umístěny u deseti nově vysázených plantanů před vstupem do bývalého kulturního domu a bude z nich

prováděna zálaha těchto dřevin,“ upřesnil náměstek primátora Lukáš Slíva.

Termín odevzdání celého díla musel být prodloužen o tři týdny v důsledku nálezu lidských kosterních pozůstatků. Po celé nové ploše je povolen volný pohyb

chodců – vjezd automobilů je zakázán. „Věříme, že pozvednutí estetiky tohoto veřejného prostoru může pozitivně zapůsobit také na tamní prodejce. Živnostníkům nabízíme semináře a dotované programy na úpravu vnějšího vzhledu provozoven, záleží nám

na tom, aby obchody působily jednotným a kultivovaným dojmem,“ doplnil náměstek Jiří Kajzar. V historii Technických služeb, a.s., F-M se jedná o prozatím největší zakázku v jejich historii, která byla zvládnuta v průběhu jednoho roku. ■

INZERCE FMP-1979/08

Frýdek-Místek: Město, kde politici dělají všechno nejlépe a média je milují!

Frýdek-Místek, perla Moravskoslezského kraje, se stal domovem nejskvělejších politiků, jaké si lze představit. Jejich úžasné schopnosti a neochvějná oddanost občanům jsou tak ohromující, že by je mohl závidět i Superman. A co je nejlepší? Tito politici se nenechají zahanbit a s radostí se chlubí svými „nepřekonatelnými“ úspěchy v obci placených reportážích v TV a městském Zpravodaji, který mimo jiné díky zprávám zalitým sluncem o činnosti radnice a v průměru 10 fotkám primátora získal ocenění.

Neustále se dozvídáme, jak naši zastupitelé objevili lék na všechny problémy města. Potykáme se s nedostatkem parkovacích míst? Žádný problém! Naši politici se rozhodli, že každé auto dostane vlastní parkovací místo přímo v obýváku, a plánují to uvést do praxe už příští rok. Samozřejmě, že to bylo oznámeno ve velké reportáži, která byla zřejmě financována z rozpočtu města. Kdo by nemiloval, když mu politik slibuje všechno, co si jen může přát, a ještě k tomu s úsměvem, který by mohl roztavit i ledovec?

Městský Zpravodaj se stal místem, kde se setkávají nejlepší příběhy o úspěších. Každý měsíc otevíráme stránky, abychom se dozvěděli, jak se podařilo zrealizovat projekt „Zelenější Frýdek-Místek“. Politici se chlubí,

že přidali tři stromy na náměstí – tedy, přidali je do rozpočtu. O tom, že jeden z nich umřel ještě před výsadbou, už se raději nemluví. Ale co na tom záleží, když můžeme hrdě prohlásit, že naše město má více stromů než kdy předtím? Nebo třeba ten, kde se nedaly boční kryty na autobusové zastávky a mohli za to občané, kteří to tak chtěli v anketě.

A kdo by mohl zapomenout na nedávnou akci „Frýdek-Místek a jeho nejlepší primátor“? Naše město hostilo slavnostní galavečer, na kterém byl vyhlášen „nejlepší“ primátor. Samozřejmě, že to byl ten, který se sám nominoval a získal nejvíce hlasů od svých příbuzných. Všichni přítomní si odnášeli medaile, které byly vyrobeny z recyklovaných

slibů, což dodalo celé akci jedinečný nádech.

Frýdek-Místek se také může pyšnit svými mediálními výstupy, které se snaží oslovit občany. Je zřejmé, že víc než řešení problémů se politici zaměřují na to, jak se co nejlépe prezentovat. Není divu, že každý měsíc přicházejí s novými nápady, jak se zviditelnit – od „Dne otevřených dveří v kanceláři primátora“ po „Týden v čele města“, kdy si může každý občan vyzkoušet, jaké je to být politikem. Účastníci se mohou těšit na neomezené množství slibů a naprosto žádnou odpovědnost.

A tak, milí občané Frýdku-Místku, nezapomeňte si přečíst čtení městského Zpravodaje přibalit sklenici vody. Vzhledem k tomu, kolik se v něm objevuje „nejlepších“ a „nejúžasnějších“ informací, budete ji potřebovat, abyste se nezadusili smíchem. A pokud se náhodou objeví nějaký problém? Nebojte se, naši politici už mají plán... pro příští volební období!

Mgr. Pavel Machala, Přátel FM

V koupelně se nahřívala voda v lázeňských kamnech na uhlí

V současnosti je Jarmila Pešinová asi nejstarším starousedlíkem na frýdeckém Zámeckém náměstí.

Byl jsem u toho, když se bouraly domy v místech dnešní Rubikovy křižovatky. Prolezal jsem budovy před demolicí, od sklepa vzhůru směrem na půdu, a prohlížel si zapomenuté artefakty, které tu původní obyvatelé ponechali. Na zemi se válely staré noviny a knihy, v jedné místnosti byla železná postel, nad kterou visela v oválném rámu ručně kolorovaná svatební fotografie. Prohlížel jsem si tváře manželů a v duchu si říkal: „Kdo jste? Jaký byl váš životní příběh?“ Zajímalo mě, jak se v těchto starých domech žilo. Když jsem před pár dny potkal po dlouhých letech spolužačku Jarmilu Pešinovou, zeptal jsem se jí: „Kde bydlíš?“ „Stále na Zámeckém náměstí, jsem asi nejstarší starousedlík,“ odpověděla. A tak vznikl tento rozhovor...

► Jiří Vítězslav Sachr

Je frýdecké Zámecké náměstí dobrou adresou k bydlení?

Žiju zde vlastně od narození a měla jsem možnost sledovat proměnu, kterou si náměstí a jeho okolí prošlo. Bezprostřední blízkost frýdeckého zámku a jeho zahrada dává tomuto místu další rozměr a neumím si už dnes dost dobře představit, že bych bydlela někde jinde. Za ta léta jsem už zde se vším srostlá. Jak se říká, a nechci, aby to vyznělo jako fráze, cítím genius loci tohoto místa – má atmosféru. Takže za sebe říkám ano, neměnila bych.

Asi to tak cítili i tví příbuzní, když se sem po válce přestěhovali...

Neumím to posoudit, využili nabídky, která se jim v první polovině padesátých let minulého století naskytl. Dům č. p. 46 prošel po válce stavební rekonstrukcí, z původních dvou bytových jednotek – v každém patře byla jedna, vznikly jejich rozdělením čtyři menší, a jedna z nich se stala novým domovem pro mé prarodiče, matku a její dva bratry. Předtím se tísnil v miniaturním bytě kousek od frýdecké sokolovny.

Kdo byli vaši sousedé? V jakých profesích pracovali?

Příznám se, že jako malou holku a mladou slečnu mě to až tak moc nezajímalo. O lidech z vedlejších domů toho moc nevím, více toho mohu říct jen o našich sousedech. Nad námi bydlela rodina veterináře, naproti profesor na obchodní akademii – jeho paní byla zase ředitelkou v mateřské škole a učitelé byli i můj dědeček a babička Hrbkovi, se kterými jsme sdíleli tento byt. Maminka měla také dobré postavení, pracovala na vyšších pozicích. Jednou z nich bylo místo vedoucí odboru jakosti ČOI v Severomoravském kraji. Se sousedy jsme se sice vzájemně navštěvovali jen zřídka, ale v našich vztazích panovala mezi námi starosvětská slušnost a vzájemná úcta. Pánové zdravili ženu nebo dívku jako první, na schodech nebo při vstupu nám dávali přednost, byli galantní, děti se uctivě chovaly ke starším. Respektovali jsme se a nikdo nedělal druhým problémy.

Dům měl i své zvířecí podnájemníky. Od jara do podzimu, kdy byl pootvěřený, chodily zadním vchodem ven na své výpravy kočky. Po návratu se mňoukáním ohlašovaly u dveří, a když se některá z nich včas nevrátila, přivolávala je zvenku ustaraná sousedka.

Kolik vás tady bydlelo? Jaké jsou dispozice bytu?

V jednu dobu, než se oženili a z domu odešli oba matčini bratři, nám zde pod jednou střešou

dvoupokojového bytu s kuchyní, koupelnou, záchodem a komorou bylo opravdu těсно. Prarodiče, strýčkové, naše rodina – dohromady osm osob. I tak se tehdy žilo. V jednom pokoji jsme měli kamna na uhlí a dřevo – v těch jsme topili a přes otevřené dveře do dalších místností temperovali celý byt. Také voda v koupelně se nahřívala lázeňskými kamny na uhlí. Vysoký tubus s ohništěm ve spodní části nám takto sloužil až do konce šedesátých let, než ho nahradil elektrický bojler.

Topilo se v kamnech na uhlí? To musela být dobrá rozsvička s plnými uhláky ze sklepa do prvního patra...

Nejen vynesit ze sklepa, ale také uhlí do sklepa složit. Přijel naložený starý nákladňák, vyklopil fůru na chodník a starejte se. Naštěstí nám pokaždé někdo z přátel pomohl. Když už jsme se sestrou měly mládence, bylo to jednodušší. Vzpomínám, jak jsem svému příteli telefonovala do Ostravy-Poruby, kde bydlel, a žádala ho, aby přijel. I když měl před zkouškou ve škole, sedl na vlak a dorazil. Opřel se do toho a fůra byla složená, než bys řekl švec. (úsměv)

Když se dívám z tvého okna směrem k bazilice, v minulosti tu stály další domy. Nemýlíš se?

Máš pravdu. Pozemek je zespod ohraničen ulicí Na Půstkách a za ní stála řada starých činžáků, které pak v osmdesátých letech ustoupily plánované výstavbě

Frýdecké náměstí očima tehdy šestileté Jarmily Pešinové.

Dům č. p. 46 na Zámeckém náměstí ve Frýdku v padesátých letech 20. století.

Pohled z okna na baziliku a domy Na Půstkách v padesátých letech 20. století.

nového kulturního centra a kina. Bylo to zvláštní. Lidé, které jsme znali, byli najednou pryč a jejich domy se proměnily ze dne na den v hromady sutí. Dostali sice náhradní bydlení v paneláku s ústředním topením a teplou vodou, ale úplně je to zlomilo. Byli nešťastní! Žili si skromné životy, na dvorku chovali králíky a pár slepic, to všechno bylo jako mávnutím kouzelného proutku pryč. I my se báli, že demolice postoupí a dotkne se historické zástavby náměstí, včetně našeho domu.

O těchto plánech jsem v minulosti četl a slyšel, víš o tom něco?

Ne, v té době to šlo možná i trochu mimo mě, ale u nás doma a mezi sousedy se o tom horečně debatovalo. Cítili jsme se ohroženi, bylo by to zvěrstvo.

Dnes jsou téměř všechny zdejší domy opravené, náměstí působí honosně, vzpomínám, že tomu tak vždy nebývalo...

Za komunistů vypadalo úplně jinak. Domy s oprýskanými fasádami působily až ponuře, ale z každé budovy jsi cítil závan starých časů. Vzal jsi za mosaznou nebo železnou kliku, se skřípotelem otevřel těžké dveře a vstoupil do temné chodby... Náměstí jako takové bylo poklidnější, než je tomu dnes, ale díky obchodům, které fungovaly v přízemí téměř každé budovy, žilo. U nás to byla

drogerie, kterou vedl bodrý kulačoučkový vedoucí, jehož nikdo neoslovoval jinak než pane drogist. S každým prohodil několik slov, zavtipkoval, všichni ho měli rádi. Zboží se do prodejny naváželo hlavním vchodem a chodbou se vozilo do skladu v přízemí. Příjemná směs vůně mýdla a pracích prášků se linula až do druhého patra. V sousedství zase sídlil fotograf, kde nám se sestrou u příležitosti každých narozenin nechávala maminka pořídit památeční fotografii. Napravo od restaurace Erb byl obchůdek s potravinami a v rohovém domě při vjezdu na náměstí stála moderní prodejna obuvi. Když jsem od obuvi přešla přes cestu, pochutnávala jsem si na zákuscích v cukrárně, kterou vedla paní Koflerová. Tam jsem prožívala nefalšovaný návrat do prvorepublikových časů. Bohatý sortiment zákusků a různých dobrot, ochota, úslužnost a úsměv na tváři – to vše bys tehdy jinde hledal marně! A nesmím rozhodně zapomenout na posledního soukromníka ve městě ševce Kmoška, který byl široko daleko vyhlášený kvalitou své práce a mnoho oprav udělal na počkání. Ne zrovna dobrou pověst měl rohový podnik napravo od dnešního hotelu Silesia – Dancing. Hrávala tam živá muzika, tancovalo se až do rána a stahovaly se tam prý různé pochybné existence.

Jeden z mých romských přátel, který už nežije, mi

popisoval, jak v tomto podniku obíral přiopilé horníky ve hře v kostky. „Základem jsou tyhle tři prsty,“ říkal a popisoval svůj figl...

Na to ti nic neřeknu, tomu místu jsem se vyhýbala. Prý se tam dařilo hazardu, hrály se tam karty, kupky, kostky, ale i šachy. Někteří tam chodili na kulečnick.

Kde jste si se sestrou hrály? Malířka Eliška Servátková, která prožila dětství a mládí na frýdeckém zámku, mi kdysi namalovala do památníku obrázek skupinky tří chlapců, kteří na náměstí před zámkem cvrkali kuličky...

Faktem je, že aut tehdy nebylo zdaleka tolik jako dnes. Na dlažbě uprostřed náměstí hráli polonazi kluci fotbal, čtali si s míčem a postranní tyče branek nahrazovala vysvělená trička pohozená na zem. Pro nás ale náměstí místem pro hry nebylo. Raději jsme stezkou přes zámeckou zahradu kráčely dolů k přechodu přes koleje do tehdejšího zooparku u ředitelství Slezanu. Tam se mi líbilo, to byl můj dětský svět. Jezírko s fontánou a červenými rybami, andulky a další exotičtí ptáci ve voliére, medvěd, lama i pes dingo u vstupní brány. Vzpomínám, jak jsme se tam se sestrou projížděly na ponících. Také pro školky organizovali projížďky městem – vepředu dva poníci zapřažení do povozu připomínajícího malý

kočár a za nimi kráčel dvouhrbý velbloud se sedačkami. Největší zájem mezi dětmi byl o místo na velbloudovi nebo v sedle osedlaných poníků. Mým oblíbeným byl také parčík u kostela sv. Jošta. Byla tam voliéra s exotickými ptáky a zlatým bažantem, přes cestu stálo dnes už neexistující kino Slovan. Také jsme chodili na Olešnou a často jezdili na pěší výlety do Beskyd.

Na kterého člověka ve svém životě nejraději vzpomínáš?

Měla jsem v životě štěstí na mnoho úžasných lidí. Jedním z nejdůležitějších byl společně s maminkou dědeček František Hrbek. S babičkou Boženou byli oba učitelé. Dědeček vyučoval převážně chemii a přírodopis ve škole na Bruzovské ulici, ale působil i na dalších místech. Byl ředitelem školy ve Frýdlantu nad Ostravicí. V penzi se usadil na chalupě v Jeseníkách a já k němu se sestrou Marcelou jezdila. Získala jsem od něj zcela jedinečný vklad do života. Naučil mě smyslu pro spravedlnost, vztahu k literatuře a umění, milovat přírodu. Celá jeho rodina je plna výjimečných osobností – jeho bratr bývalý náčelník kriminální policie JUDr. Rudolf Hrbek byl jednou z hlavních tváří neúspěšného Prokešova vojenského puče v květnu 1949, který byl namířen proti komunistům za účelem obnovení demokratických poměrů ve státě. Odsoudili ho na doživotí... ■

Čtení rozvíjí soustředění, fantazii, čtení zklidňuje a navozuje pohodu, snižuje stres

Frydecko-místecká městská veřejná knihovna má už více než stoletou tradici a za tu dobu se zde vystřídal řada zaměstnanců a několikrát změnila své sídlo. O tom, jakou funkci plní v dnešní době, jací jsou současní čtenáři i které autory a knihy má ráda, jsem rozmlouval se zástupkyní ředitelky Irenou Liberdovou, která byla loni oceněna čestným uznáním v jedné z kategorií soutěže Knihovnik roku 2024 Moravskoslezského kraje.

► Jiří Vítězslav Sachr

Od loňských Vánoc už uplynul téměř měsíc, objevila se mezi dárky, které jste našla pod stromčkem, kniha?

Asi budete překvapen, ale ne. Pro sebe si totiž knihy ráda kupuji sama. Nicméně jsem knihou obdarovala všechny mé neteře a známé, o kterých vím, že si rádi něco pěkného přečtou. Osobně mám ráda knížky, které mě zaujmou nejen svým příběhem, ale také výtvarným zpracováním. Upřednostňuji autorské knihy z produkce malých rodinných vydavatelství, které chci mít doma. Všechno ostatní si půjčuji u nás v knihovně.

Co právě čtete nebo jste na posledy četla?

Současná knižní nabídka je nepřeberně bohatá. Na svém nočním stolku u postele mám zpravidla několik rozečtených

knížek. O tom, po které z nich večer sáhnu, rozhoduje několik aspektů. Moje momentální rozpoložení a nálada, ale třeba také to, jak jsem unavená. Teď byste tam našel knížku rozhovorů s významnými lékaři Mistři medicíny, kterou vydala Česká televize, do ucha poslouchám úžasný příběh z pera Charlese Martina Když zpívají cvrčci o setkání nemluvného samotáře – bývalého chirurga s nemocnou sedmiletou holčičkou, která si v malém stánku s citronovou limonádou vydělává na vlastní operaci srdce.

Říkáte, že tento příběh posloucháte do ucha. Dáváte přednost audioknihám?

Stále mám nejraději knížku, kterou si sama pro sebe čtu a držím v rukách. Netvrdím ale, že je to kvůli její vůni či jiným vjemům, které fyzickým kontaktem s ní získáváte. Nebráním se čteče

Zástupkyně ředitelky městské knihovny ve Frydsku-Místku Mgr. Irena Liberdová.

ani audioknihám, které získávají na čím dál větší oblibě, ale právě u nich se mi stává, že při jejich poslechu usnu a pak dohledávám, ve které její části jsem se ztratila. Některé pasáže mám pak opakovaným poslechem vryté opravdu až pod kůži. (smích)

Máte své oblíbené autory? Jsou knihy, ke kterým se po čase opět vracíte?

Na dovolené nebo když si chci oddechnout neopovrhnu dobrou detektivkou či thrillerem, ale v mém případě jde o okrajovou záležitost. Opravdu ráda mám příběhy z moderních dějin naší republiky – příběhy 20. století, které píše má oblíbená autorka Jana Poncarová a Scarlett Wilková. Zaujímá mě zejména doba po druhé světové válce a 50. léta, o kterých jsme se ve škole nic nedozvěděli. Za minulého režimu to bylo tabu. Na osudech knižních postav žijících v těchto letech sleduji také historické souvislosti událostí, kterými byli tito lidé zasaženi. Výborné jsou také knihy autorek Aleny Mornštajnové, Kateřiny

Tučkové nebo Karin Lednické, ale čtu i společenské a psychologické romány. V tomto žánru mám ráda Viktorii Hanišovou, jejíž knihy nejsou nikdy laskavé – vždy řeší nějaký vážný psychologický problém.

Jaká byla vaše cesta k práci knihovnice a v čem vás tato profese naplňuje?

Má středoškolská studia mě předurčovala k práci ve zcela jiném prostředí. Absolvovala jsem místeckou průmyslovku, obor hutnictví – tváření kovů. Školou jsem bez jakýchkoli problémů proplula a přihlásila se na Vysokou školu báňskou v Ostravě. Teprve tam to na mě dopadlo! Uvědomila jsem si, že budoucnost v těžkém průmyslu mě nijak neláká – byla jsem nešťastná. Po čtyřech měsících jsem se rozhodla ze školy odejít a oznámila to rodičům. Otec mi řekl: „V pořádku, nechceš studovat, nemusíš! Najdi si práci...“ Na úřadě mi nabídli místo vazačky pod jeřábem. (úsměv) Mému studijnímu zaměření to bylo sice nejbližší, ale

hlučná špinavá hala zosobňovala právě tu životní perspektivu, které jsem se jen o několik dnů dříve zřekla. Podařilo se mi získat místo v Domě dětí a mládeže, kde se mi líbilo, ale když jsem těsně před listopadovou revolucí dostala nabídku vrátit se na průmyslovku jako knihovnice v tehdejší středisku vědecko-technických informací, kývla jsem na ni a působila zde až do roku 1997, kdy jsem odešla na mateřskou dovolenou. Středisko se přetransformovalo ve školní knihovnu, já si dodělala vysokou školu obor knihovnictví a tím se završila moje profesní proměna z pracovnice v hutnictví na knihovnici. Nicméně určité technické znalosti ve své současné pracovní pozici využiji.

Předpokládám, že jste se na své místo vrátila...

Ještě na mateřské mě oslovila tehdejší ředitelka městské knihovny paní Hrušková, která hledala někoho do dětského oddělení na Jiráskově ulici ve Frýdku. Dceři ještě nebyly ani dva roky a já ji upozornila, že bych mohla pracovat jen na poloviční úvazek. Nevadilo jí to a já tam s malými čtenáři prožila krásných deset let.

Jsou dětští čtenáři odlišní od dospělých?

Obklopena dětmi jsem se cítila šťastná, měla jsem pocit, že si chodím do práce s nimi hrát. Připravovala jsem pro ně různé besedy, soutěže, literární pořady. Práce dětského knihovníka není ale jednoduchá. Je potřeba nejen sledovat knižní produkci, ale také být kreativní, ovládat alespoň základní pedagogické minimum a neustále se vzdělávat. Všechny moje kolegyně z dětských oddělení

mimo jiné prošly kurzy kritického myšlení, které se snaží dětem v průběhu besed předávat. Divil byste se, jak děti na některé otázky a problémy reagují. Jsou bezprostřední, zvědavé, nezátížené různými stereotypy a omezeními. I když už je to dnes malinko jiné, mají zájem a knihovnu stále hojně navštěvují i v dnešním digitálním

změnila, děti dnes u četby zůstávají, ale čtou jinak, a hlavně čtou jiná média. Stále však platí, že čtení začíná v rodinách, kde děti získávají první podněty a radost z knih a příběhů, knihovna je pak nedílnou součástí tohoto procesu. Tomu se v mnohém přizpůsobuje i naše nabídka a bude tomu tak i do budoucna.

Upřednostňuji autorské knihy z produkce malých rodinných vydavatelství, které chci mít doma. Všechno ostatní si půjčuji u nás v knihovně.

světě. Skvělá je spolupráce se školami a školními družinami, kdy k nám přicházejí v organizovaných skupinách. Pro některé děti je to jedno z prvních setkání se světem knížek. Vrací se k nám pak i individuálně. Vždy nás potěší, když se k nám hlásí i venku na ulici.

Učitelé na školách si přitom stěžují, že děti a mládež nečtou.

I když se celosvětově říká, že jména právě ve vztahu k dětem, že přestáváme číst, já si to úplně nemyslím. Můj názor je, že ani v minulosti nebylo čtenářem každé dítě už od útlého věku. Některé si cestu ke knihám našly dříve, znala jsem ale ve svém okolí i takové, které začínaly číst až na střední škole. Čtení rozvíjí soustředění, fantazii, čtení zklidňuje a navozuje pohodu, snižuje stres. Doba se

Dnes už se s vámi děti za knihovnickým pultem nesečtávají. Je to tak?

Jak už jsem řekla, v dětském oddělení jsem strávila deset let. Roky strávené s nimi mě neskutěčně naplňovaly, byly úžasné a krásné, ale také nesmírně náročné a já cítila potřebu změny. Přiznám se, že jsem se tehdy nad nabídkou pozice vedoucí pobočky Místek a později zástupce ředitele knihovny dlouho nerozmýšlela. Přišla jsem sice o bezprostřední každodenní kontakt s nejmenšími i dospělými čtenáři – ti mi chyběli a chybí, ale vynahrazují si to zaskoky za kolegyně a pravidelnou službou v pobočce ve Skalici. Tak s nimi zůstávám nadále ve styku, i když už ne v takové míře jako tehdy.

V polovině loňského roku jste získala ocenění

v Knihovnické K2 vyhlášené Moravskoslezským krajem. Co pro vás tato cena znamená a jak velká byla konkurence, mezi kterou jste uspěla?

Obdržela jsem čestné uznání za vysoké pracovní nasazení, sjednocování kolektivu a zviditelňování služeb knihovny. Kritérií, která se hodnotila, bylo mnoho. Naše knihovna je zapojena do spousty projektů – na některých participujeme, jiné jsme iniciovali a vymysleli. Účastníci se do soutěžního klání dostávali na základě nominací, kdy každá knihovna v kraji mohla vyslat jednoho svého zástupce. Z ocenění jsem měla velkou radost a udělení cen bylo pro mě o to příjemnější, že se tentokrát konalo u nás doma ve Frýdku-Místku v kapli sv. Barbory na frýdeckém zámku. Navíc to nebyl náš první úspěch na soutěžním poli. Před dvěma roky jsme v Zrcadlové kapli pražského Klementina slavili získání titulu v rámci celostátní soutěže Městská knihovna roku 2022.

Před dvěma lety oslavila knihovna stoleté výročí. Jak se tato instituce změnila během vaší působnosti?

Knihovna šířila vždy osvětu a nemění na tom nic její prvorepubliková nebo současná podoba. Stále slouží jako místo, kde jsou soustředěny knižní tituly, které si zájemce může přečíst nebo vypůjčit domů. Ale její funkce se mění. Přizpůsobuje se požadavkům dnešní generace. Naše knihovna získala nově zrekonstruované prostory, na její půdě se konají různé kulturní akce, přednášky, výstavy, workshopy. Je místem, kde se setkávají a prolínají lidé

S kolegyní z frýdeckého oddělení pro děti Petrou Plachou během služby v skalické pobočce.

Čestné ocenění v knihovnické soutěži K2 udělalo Ireně Liberové radost. Gratulovat jí přišel i primátor města Petr Korb.

odlišných zájmů a názorů z různých komunit. Stala se kulturním centrem, ale i místem celoživotního vzdělávání.

Kromě práce s mladými čtenáři připravujete i doprovodné akce pro dospělé. Kdo se zabývá jejich výběrem a realizací? Máte pro ně vytvořený speciální tým? Podle jakého klíče vybíráte účinkující a přednášející?

Žádné speciální oddělení, jehož pracovníci by se zabývali přípravou těchto akcí, nemáme. Máme určitou strategii, kam chceme směřovat a jaké akce chceme připravovat. Myslím si, že jsme dobrý tým a práce na přípravě a realizaci nás baví, což jsme si ověřili například organizací festivalu LiMiTY. Někdy využíváme přímých nabídek a vystupujícím poskytneme půdu a zázemí knihovny. To je třeba případ skvělých pořadů z cyklu Zákoutí světa neslyšících připravovaných ve spolupráci s doktorkou Lenkou Hricovou, ale v mnohém jde o aktivity našich pracovníků a pracovníků. Pravidelně se scházejí, vymýšlejí, plánují a umí to pak

dotáhnout až k samotné realizaci. Například s pořadem dramatického čtení Čapek na scénu mají úspěch nejen u středoškoláků, ale vystupovali s ním opakovaně i v domovech seniorů. A jsou také akce, které probíhají již mnoho let, jako třeba literární soutěž Můj svět, kterou pořádáme již od roku 1993. Je určena nejen mladým začínajícím autorům, ale všem, kdo mají potřebu psát, aniž by bylo psaní jejich povoláním.

Na co všechno se můžeme letos těšit? Vypíchl byste některou z připravovaných akcí nad ostatní?

Budeme pokračovat v zavedených komponovaných pořadech z cyklu Křídla, přednáškách o umění a v představeních pro děti. Velmi oblíbená je akce ve Faunaparku a rádi bychom i letos pokračovali s festivalem hudby, literatury a umění LiMiTY, jehož první ročník proběhl vloni na konci listopadu. Své tradiční místo si už získala Sousedská slavnost, která má komunitní charakter, a určitě se opět zapojíme do celostátní akce Noc literatury.

Foto | 4x Jiří Vitězslav Sacher

Kterého autora nebo knihu byste mi doporučila?

Těch by byla celá řada a velmi záleží na vašem vkusu. Jeden tip bych měla, ale problém je v tom, že jsem si tu knihu pořídila před léty, měla velmi silný příběh a líbila se mi. Po přečtení jsem ji věnovala do naší knihovny, aniž bych si zapamatovala jejího autora a název! Je tady a čekám, až někde vypluje na povrch. (smích)

Mám-li být ale konkrétní, v poslední době ve mně velký dojem zanechaly Podbrdské ženy Jany Poncarové. Před Vánocemi jsem četla knihu pro děti od nizozemské autorky Annet Schaap Lampička, kterou jsem nemohla odložit z rukou, jak mě zaujala. A nesmím zapomenout na Malého prince od Saint Exupéryho – ten u mě dlouhodobě drží prim ve všech svých zpracováních. ■

INZERCE FMP-2150/01

INZERCE FMP-2147/02

STŘEDNÍ ŠKOLA ŘEMESEL FRÝDEK-MÍSTEK

„DÁVAME SVĚTU ŘEMESLNÍKY“

MATURITNÍ OBORY

Elektrotechnika, Stavebnictví,
Nábytkářská a dřevařská výroba

UČEBNÍ OBORY

Elektrikář, Instalatér, Truhlář, Tesař, Zedník,
Mechanik plynových zařízení

SPECIÁLNÍ UČEBNÍ OBORY

Strojírenské práce, Zednické práce,
Stravovací a ubytovací služby

DVOULETÉ NÁSTAVBOVÉ STUDIUM S MATURITOU

Nábytkářská a dřevařská výroba, Provozní elektrotechnika

JEDNOLETÉ STUDIUM S VÝUČNÍM LISTEM

Instalatér, Mechanik plynových zařízení, Truhlář, Tesař,
Elektrikář, Zedník

MOTIVAČNÍ A PROSPĚCHOVÁ STIPENDIA až 51 000 Kč

**Den otevřených dveří:
Kdykoliv po telefonické domluvě.**

STŘEDNÍ ŠKOLA ŘEMESEL, FRÝDEK-MÍSTEK, p. o.
Mgr. Vladimír Švidrnoch, DiS.
tel.: 728 979 399 | e-mail: svidrnoch@ssremesel.cz
www.ssremesel.cz

Tři králové Kašpar, Melichar a Baltazar prošli městem

Foto | Člověk a víra | Josef Cinciala a Ivana Bužková

Pracovní stáže žáků Střední školy řemesel ve Frýdku–Místku ve školním roce 2024/2025

Od 3. listopadu 2024 se účastnilo v řecké Soluni 14 žáků s pedagogickým doprovodem třítydenní pracovní stáže v tamních firmách.

Žáci byli umístěni do místních firem podle zaměření jejich studia. Skupina studentů byla složena z maturantů stavařů a učňů instalatérů, kteří během stáže ubytováni v hotelu, měli zajištěnu celodenní stravu a o víkendech absolvovali poznávací zájezdy po místních památkách. Příjemným zpestřením pro všechny pak bylo koupání v termálních lázních a v moři.

Souběžně s tímto projektem probíhala také tříměsíční pracovní

stáž v portugalském historickém městě Braga, kam byli vysláni dva absolventi dřevařského oboru. Pracovní stáž probíhala bez dozoru pedagogů a byla plně hrazená z projektů EU.

Díky Erasmu+ se daří úspěšně realizovat pracovní stáže do Portugalska a Recka již několik let. Účastní se jich žáci učebních a maturitních oborů, ale také pedagogové, kteří žáky do zahraničí doprovázejí – jeden za odbornou výuku a druhým je vyučující jazyků.

Pracovní stáže v zahraničí jsou prioritně určeny k rozšíření odborných znalostí, ale slouží také

ke zvýšení jazykových dovedností a poznání nových kultur. Výjezdy jsou plně financovány z evropského programu Erasmus+, žáci získávají ke svému pobytu kapesné pro vlastní potřeby.

V době jarních prázdnin vycestuje šest učitelů odborných předmětů a praktické výuky do

Granady na stínování ve španělských firmách a další připravovanou aktivitou je výjezd 17 žáků oboru elektrotechnika, elektrikář slaboproud a silnoproud do Portugalska.

V těchto dnech finišují přípravy výjezdu dalších studentů do španělské Barcelony.

*Mgr. Vladimír Švidrnoch, DiS.
manažer pro přijímání
ke studiu*

od 4. 2. Omán

Výstava fotografií Mojmir Klímka (do 4. 3.).

Kino Vlast, Místek**do 28. 2. Krásy Senegal a Gambie**

Výstava fotografií Weroniky Bersz-Letki Sanneh.

Galerie a klub U Černého kocoura**do 15. 3. Vít Adamus – Z opačné strany**

Vzpomínková výstava tvorby Víta Adamuse k jeho nedožitým šedesátinám.

OSTATNÍ**Muzeum Beskyd, workshopy, komentované prohlídky a přednášky****30. 1., 16:30 Lysá hora**

Přednáška, na které bude blíže představen největší beskydský vrchol nejen na nejstarších mapách, povíme si o prvních turistických výstupech, nejstarší lovecké chatě, stavbě Albrechtovy chaty Beskidenvereinu, Bezručově chatě Klubu československých turistů, meteorologické stanici a dalších zajímavostech. Vše bude doplněno studijní výstavou.

5. 2., 16:00 Severozápadem USA, za medvědy a indiány

Beseda s přírodopisci – dramatické pobřeží USA v Olympijském parku, do nebe se tyčící vulkán Mt. Rainier, Yellowstone plný přírodních skvostů, setkání s medvědy, losy i bizony v NP Glacier či toulání v Kaskádovém pohorí a Skalnatých horách. Nejen tam nás zavede 6 500 km dlouhý roadtrip po pěti státech USA. Přednáší Mgr. Jan Husák

7. 2., 16:30 Turistické chaty, které odvál čas

Turistika je fenoménem beskydské oblasti. Od konce 19. století vzniklo několik desítek útulen a turistických chat, o které se zasloužily turistické spolky i jednotlivci. Řada z nich vyhořela nebo zanikla jiným způsobem. Přijďte se dozvědět například to, jak se v minulosti stavěly chaty, jak vypadaly dobové mapy, co vše museli znát průvodci, o zimních sportech, cykloturistice a proměnách obcí v souvislosti s rozmachem turistiky.

13. 2., 16:30 Pražské palácové zahrady

Přijďte si poslechnout o proměnách šlechtických zahrad v okolí pražského hradu a na Malé Štáně po náročné rekonstrukci v posledních letech. Doplněno promítáním.

21. 2., 16:30 Z cest po Evropské unii

Cestopisná přednáška. Představíme si evropské instituce, památky a muzea ve Štrasburku, průmyslové město Kehl, dopravní muzeum v Marxzellu, Heidelberg, historické centrum Bruselu, Dům evropské historie, bojiště ve Waterloo a Verdunu a další.

25. 2., 18:00 Multimediální pořad Jiřího Kráčalíka

V tomto multimediálním pořadu Jiřího Kráčalíka (film, foto, hudba, slovo) budete trekovat k nejvyšším ledovým stěnám světa – královny hor Nanga Parbatu. Nebude chybět setkání s domorodci, žijícími v těžkých odlehklých oblastech himálajských velehor.

27. 2., 16:30 Východní Středomoří

Cestopisná přednáška, můžete se těšit na povídání o cestě dlouhé 3 548 km východním Středomořím – Villach, Udine, Venezia, Bari, Katakolo, Olympia, Santorini, Thira, Nea Kaimeni, Pireus, Athina, Kerkyra, Boka Kotorska a další.

Knihovna Místek**28. 1., 17:30 Michelangelo Buonarroti**

Komponovaný pořad z cyklu Křídla – Dle deníků, myšlenek a básní umělce – sochaře, malíře, architekta, stavitele vrcholné italské renesan-

ce i manýrismu. Básníka, kritizujícího papeže i umělce. Účinkují: Olga Szymanská, Jana Klecková, Pavel Buchta.

6. 2., 18:00 Jiří Pasz – Páchat dobro

Jak je tajemství dobra a zla? Kudy vede zkratka ke štěstí? A jakou roli v tom všem hraje příběh? Fotograf, dokumentarista, novinář Jiří Pasz představí svou knihu reportáží o odvážných lidech napříč kontinenty, kteří jsou ochotni riskovat pro dobro druhých. Jak se chachar z Havířova dostal k focení pankáčů v Barmě, točení prostitutek v Nepálu nebo do nejnebezpečnější země Afriky?

11. 2., 17:00 Paul Gauguin – Nové pohledy

Přednáška Mgr. Martina Micoláška o umění.

13. 2., 17:00 Neslyšící cestovatelé na expedičních výpravách

Pořad z cyklu Zákoutí světa neslyšících připravila PhDr. Lenka Hricová, Ph.D., MSc.

20. 2., 8:30 Brain&Breakfast – AI dětem

Přímý přenos ranní online přednášky Evy Nečasové z pražského Magenta Experience Centre. Umělá inteligence proměňuje do hloubky fungování našeho světa a ve školách i doma je třeba intenzivně přemýšlet a diskutovat nad tím, v jakém světě chceme a nechceme žít. Poptávka konzumentů technologií vytváří jejich nabídku. V přednášce se společně se spoluzakladatelkou iniciativy AI dětem Evou Nečasovou podíváme na to, jak by takový vzdělávací systém mohl vypadat, a také na svět, který chceme, a ten opačný.

25. 2., 18:00 Jižní Korea – Tu musíš zažít!

Cestovatelská přednáška Michala Štěpánka. Atmosféra této země se vám brzy začne dostávat pod kůži a nakonec si vás zcela podmaní. Nezáleží vůbec na tom, jestli v nočních hodinách bloudíte uličkami zářících velkoměst, obdivujete barevné buddhistické chrámy, zasněžené hory, nebo jak siluetu nekonečných hor, užíváte si procházku po čajové plantáži, ochutnáváte dokonalou místní gastronomii nebo jen navazujete nová přátelství s neskutečně milými lidmi.

4. 3., 17:00 Bohuslav Reynek

Přednáška Mgr. Gabriely Pelikánové o umění.

Knihovna Frýdek**13. 2., 18:00 A tak šel život...**

Pásmo písní a fejetonů Jury Nováka v rámci dalšího pokračování projektu ProudART. Host večera: Luděk Gryžbon.

Národní dům, Místek**6. 2., 18:30 Host Libora Magdoné**

Spolu se zooložkou doc. Ing. Jitkou Bartoňovou, Ph.D., se budeme vžívat do duše koní, krav a jelenů.

Knihkupectví Kapitola**7. 2., 18:00 Po stopách čs. legionářů a hrobů rakousko-uherských válečných zajatců v Tádžikistánu**

Přednáška s promítáním fotografií cestovatele, překladatele a spisovatele Zdeňka Lyčky. Skupina českých nadšenců zabývajících se historií Čs. legií absolvovala v červenci 2024 vzpomínkovou cestu do Tádžikistánu, která navázala na předchozí obdobné výpravy na Sibiř, do Uzbekistánu, Kyrgyzstánu a jihozápadního Kazachstánu.

18. 2., 18:00 Petr Pazdírek – Beskydská pohlední

Co vede člověka k tomu, aby každou volnou chvíli trávil v Beskydech, brodil se ledovou vodou a fotografoval vodopády na potocích a řekách? Setkání s autorem stejnojmenné knihy při povídání o Beskydech, vodopádech a fotografování.

24. 2., 18:00 Evangelium podle Bohumila Hrabala

Profesor Pavel Hošek, religionista, charismatický řečník a velký čtenář tentokrát představí z bohatého myšlenkového světa Bohumila Hrabala

jednu, možná nejméně prozkoumanou a pochopenou část, Hrabalovu křesťanskou spiritualitu, kterou dolozí pasážemi z jeho díla i unikátními nahrávkami z Libice nad Cidlinou.

KC Frýdlant nad Ostravicí**6. 2., 17:00 Tři roky ruské agrese – výhledy do budoucna**

Přednáška profesora RNDr. Vladimíra Baara, CSc., je pořádána k smutnému výročí tří let trvání nesmyslné ruské agrese na Ukrajině. Za tyto tři roky zemřelo podle odhadů na 300 000 mladých mužů (80 000 Ukrajinců a 200 000 Rusů) a přes 12 000 ukrajinských civilistů! Jak jsou na tom válečné strany, jak si vede ruská ekonomika, jaké jsou výhledy do budoucna? Přednášející Dr. Vladimír Baar je předním českým odborníkem na kulturu a politickou geografii. Zabývá se postsovětským a východním prostorem a aktivně se angažuje směrem ke vzdělávání seniorů. V současné době působí na Ostravské univerzitě. V letech 2004–2007 byl rektorem Ostravské univerzity, v roce 2009 dosáhl titulu profesor.

Kino Vlast, Místek**26. 2., 19:00 Přepište dějiny ve Frýdku-Místku**

Podcast Přepište dějiny se ve Frýdku-Místku zaměřuje nejen na místní dějiny a známé či pozapomenuté osobnosti, ale i na děje významné vysloveně celostátně. Stranou tak neuzástanou samozřejmě ani Czajánkova kasárna, která se v březnu 1939 jako jediná bránila při obsazování zbytku republiky. A jak tento příběh pak „přepsal“ Jiří Sequens?

Muzeum Beskyd, Langův dům**Botanická poradna**V botanické poradně vám pomohou s určením planě rostoucích rostlin. Dotazy a fotografie můžete zaslat na e-mail, případně domluvit návštěvu, pokud máte rostliny nasbírány. Otevřeno po předchozí domluvě. Kontaktujte na e-mail: jana.tkacikova@muzeumbeskyd.com, popř. telefonicky na čísle 731 102 532.**Bryologická poradna**Tradiční poradna pro určení vámi přinesených mechorostů. Otevřeno každé pondělí v době 9:00–12:00 hod. a 14:00–18:00 hod. V případě potřeby si lze domluvit určení mechorostů i v jiný všední den po dohodě s bryologem. Kontaktujte na e-mail: jana.tkacikova@muzeumbeskyd.com, popř. telefonicky na čísle 731 102 532.**Entomologická poradna**V poradně vám pomůžeme s určením nejen hmyzu, ale případně i jiné skupiny bezobratlých. Hmyz k determinaci lze přinést živý nebo mrtvý. Některé druhy bezobratlých lze určit také na základě fotografie, kterou můžete poslat na níže uvedený e-mailový kontakt. Otevřeno po předchozí domluvě, kontaktujte na e-mail: petr.jeziorski@muzeumbeskyd.com, popř. telefonicky na čísle 558 628 001, kl. 42.**Zoologická poradna**Zoologická poradna je zájemcům k dispozici nepřetržitě po celý rok. Schůzku prosíme domluvit předem, případně pro urychlení je možné posílat fotografie na níže uvedený e-mail. Kontaktujte na e-mail: katerina.janova@muzeumbeskyd.com, popř. telefonicky na čísle 558 628 001, kl. 41.**Muzeum Beskyd, Studijní knihovna**

Knihovna nabízí všem zájemcům o odbornou a regionální literaturu více než 38 000 svazků a také několik druhů přírodovědných a společenských vědeckých časopisů. Knihovní fond zahrnuje především naučnou literaturu se vztahem k regionu Frýdecko-Místecka, popř. severní Moravy a Slezska. Knihovna je specializovaná knihovna a knihy si zde můžete zapůjčit pouze prezenčně. Vstup z prvního nádvoří frýdeckého zámku. Otevřeno: pondělí, čtvrtek: 9:00–12:00, 13:00–17:00, pátek: 9:00–12:00.

Frýdecko-místecké ulice – po kom se jmenují?

► **Kateřina Janásová**

Ulice Vítězslava Nezvala

Vítězslav Nezval byl mnohostrannou osobností – psal básně, prózu i dramata, tvořil scénáře pro němé a zvukové filmy (Varhaník u sv. Víta nebo Za tichých nocí), nebránil se baletním libretům a rozhlasovým hrám, některé

Hlavně v době protektorátu se věnoval kreslení, rád fotografoval a věnoval se i astrologii.

Narodil se 26. května 1900 v Biskupkách u Třebíče do učitelské rodiny. Studoval na třebíčském gymnáziu, studie na vysoké škole nedokončil. První básnickou sbírku Most vydal v roce 1922. Téhož roku se stal členem sdružení levicové

*„... Sbohem a bylo-li to všecko naposledy
tím hůř mé naděje nic vám už nezbude
Chcem-li se setkati nelučme se radš tedy
Sbohem a šáteček Vyplň se osude!“*

komedie a dramata byly předlohou pro televizní (Schovávaná na schodech nebo Dnes večer ještě zapadá slunce nad Atlantidou) a filmová zpracování (Valérie a týden divů). Jeho básně zaujaly jak skladatele vážné hudby (V. Kaprálová), tak folkové hudebníky (J. Spálený, K. Plíhal).

a avantgardně zaměřených umělců Devětsil. Přispíval do různých periodik: Host, Rozpravy Aventina i Lidových a Literárních novin. Rok byl zaměstnán v redakci Masarykova slovníku naučného, aby se poté věnoval jen spisovatelství. V letech 1927–29 působil na částečný úvazek jako dramaturg

Osvobozeného divadla. S Karlem Teigem spolupracoval ve 20. letech 20. století na programu nového uměleckého směru – poetismu, který měl usilovat

o poetické ztvárnění skutečnosti. Během 30. let byl ovlivněn novým uměleckým směrem, a to surrealismem. Ale i ten postupně opustil. Za 2. světové války nesměl publikovat, byl i vězněn v Brně a Praze. Ve 20. let se stal členem Komunistické strany Československa a zůstal jím do konce života. Za své básnické sbírky Sbohem a šáteček a Křídla dostal tehdejší státní ceny a v roce 1953 byl jmenován národním umělcem. Pro děti napsal dvě knížky, např. Anička skřítek a Slaměný Hubert. Překládal především francouzské básníky (Baudelaire, Rimbaud, Breton). Zemřel 6. dubna 1958 v Praze, jeho pozůstalost je uložena v Literárním archivu Památníku národního písemnictví. Od roku 1961 se konal festival Nezvalova Třebíč, který byl po letech útlumu v roce 2015 obnoven v pětiletém cyklu.

Ulice Vítězslava Nezvala v Místku na sídlišti Kolaříkovo je klidnější ulicí, obklopenou rodinnými a panelovými domy zasazenými v zeleni. ■

INZERCE FMP-2144/01

SBĚRNÉ DVORY

S.r.o.

VYKUPUJEME

- ZA HOTOVÉ PAPÍR A AKUMULÁTORY
- PŘEVODEM NA ÚČET ŽELEZO A BAREVNÉ KOVY
- ZPĚTNÝ ODBĚR ELEKTROZAŘÍZENÍ
- VAŠE DOKUMENTY SKARTUJEME
A JEŠTĚ VÁM ZAPLATÍME!

Svazarmovská 88, FM, Bahno tel.: 558 434 321, 723 188 472
Ostravská 103, Sviadnov tel.: 558 655 075, 602 510 018
J. Matěje 515, Brušperk tel.: 558 666 441, 606 476 330
Okružní ulice, Frýdlant n. O. tel.: 603 740 642, 724 314 646

e-mail: sbernedvory@seznam.cz
www.sbernedvory.cz

INZERCE FMP-2142/01

AKČNÍ SLEVA
NA SUCHÉ
PALIVOVÉ DŘEVO!

PALIVOVÉ DŘEVO
Habrovany

TVRDÉ DŘEVO SUCHÉ
vhodné k okamžitému topení

Štípaná polínka 33 cm nebo 50 cm	1 950 Kč / 1 sypaný metr
Štípaná polena 1 m	2 400 Kč / skládaný metr

TVRDÉ DŘEVO – nesušené

polínka 50 cm	1 340 Kč
polínka 33 cm	1 390 Kč
polínka 25 cm	1 490 Kč

MĚKKÉ DŘEVO – nesušené

polínka 50 cm	1 000 Kč
polínka 33 cm	1 050 Kč
polínka 25 cm	1 100 Kč

TVRDÉ DŘEVO – suché

Polínka 50 cm nebo 33 cm	1 950 Kč
--------------------------	----------

Cena je uvedena za 1PRMS (prostorový metr sypaný)
vč. DPH. Odběrné množství 5-20 PRMS.

METROVKY SKLÁDANÉ

Tvrdé dřevo	1 750 Kč
Tvrdé suché dřevo	2 400 Kč
Měkké dřevo	1 300 Kč

Cena je uvedena za 1PRMR (prostorový metr rovnáný)
vč. DPH. Odběrné množství 10 PRMR.

DOPRAVA
ZDARMA

DOPRAVA ZDARMA
CENÍK PLATÍ DO VYPRODÁNÍ ZÁSOB

+420 739 572 972
objednavky@drevohabrovany.cz

www.drevohabrovany.cz

POMŮČKA: AM, CD, EA, EL, MA, REE, ZV	ČÁST KABÁTU	HMYZ S KROVKAMI	MEZINÁROD. POJIŠTOVNA	KRÁTER NA MĚSÍCI	INICIÁLY LITERÁRNÍ POSTAVY EVROVÉ	NÁZEV NOSOVKY	ZIMNÍ SEMĚSTR ZKR.	ZNAČKA DECITUNY	EVROPSKÁ UNIE ZKR.	KOMPAKTNÍ DISK ANGL. ZKR.	SYN DČERY	VE VYŠŠÍ POLOZE	USEKNOUT	NÁLEVY
KOMERČNÍ BANKA ZKR.			DOPOLEDNE ANGL. ZKR.		CESTUJÍCÍ NA KONI						INIC. HERCE VYDRY EL, POŽÁR, SIGN. ZKR.		ULICE ZKR.	
SETINA HEKTARU			1. DÍL TAJENKY ZNAČKA KLOPONDU										ZVUK TROUBENÍ TRATĚ SLOVEN.	
KRÁTKÉ KLEPÁNÍ										DRUH SOVY				
PTÁČÍ MRČHO- ŽROUTI				NA ŽÁDNÉM MÍSTĚ	SLADKO- VODNÍ DRAVÁ RYBA					SPORTOVNÍ KLUB ZKR.		ČÁSTI ÚST LÉTAVY HMYZ		
INICIÁLY FOTBALISTY KVASNAKA			SOUHLAS POVOLENÍ K VJEZDU MN. Č.								DRUH TANCE	MPZ MAROKA NÁŠLAPNÉ NÁLOŽE	FRAN- COVKA	NÁMĚT
	OZNAČENÍ HROMAD- NÉHO DOPRAVNÍHO PROSTŘEDKU	VPÁD LESKLÝ NÁTĚR								SVINOUT ŘÍMSKÝCH 150				
NEDALEKO					INICIÁLY HERCE KLEPLA	ŠPANĚLSKÝ MLUVNICKÝ ČLEN	POPĚVEK	SPZ ZVOLENU	NÁPADNÍCI SUMERSKÝ BŮH VOD					
ZNAČKA RUSKÉHO AUTA			2. DÍL TAJENKY										CHEM. ZN. PROMETHIA	
HUDEBNÍ STYL				ÚZEMÍ UVNITŘ JINEHO ÚZEMÍ						KVĚTNÍ PRAŠEK			INICIÁLY TENISTY AGASSIHO	

NOVĚ OTEVŘENO

Zetka
NÁBYTEK
www.nabytekzetka.cz

www.ocfryda.cz

FRÝDA
OBCHODNÍ CENTRUM

Tajenku křížovky se jménem a adresou (bez tohoto údaje nebudete zařazeni do slosování) zasílejte na adresu redakce: FM PATRIOT, S. K. Neumanna 1641, 738 01 Frýdek-Místek nebo na e-mail: krizovka@fmpatriot.cz **nejpozději do 24. února 2025.** Tři výherci obdrží dárkový poukaz v hodnotě 500 Kč k nákupu v OC Frýda. **Trojice vylosovaných luštitelů se může těšit na svou výhru. Poukaz v hodnotě 500 Kč k nákupu v OC Frýda získávají: Soňa Brablecová, Pavla Kaňoková a Dušan Mokoř z Frýdku-Místků.** Ceny výhercům doručíme.

INZERCE FMP-2132/04

Príspevková organizace
Moravskoslezského kraje

**Střední odborná škola,
Frýdek-Místek,
příspěvková organizace**

**Šťastná
volba
vzdělání**

**DEN OTEVŘENÝCH DVEŘÍ
po telefonické domluvě
kdykoliv**

**STUDIJNÍ A UČEBNÍ
OBORY**

- Automobilní
- Ekonomické
- Strojírenské
- Zemědělské

ZDARMA
Certifikáty
a řídicí
oprávnění

WWW.SOSFM.CZ

 @sosfmcz

© KLEIN

Zetka

NOVĚ OTEVŘENO!

NÁBYTEK ZETKA

**VÝPRODEJ
SKLADOVÝCH
ZÁSOB**

NOVĚ OTEVŘENO!

Příborská 1585, Místek
Areál bývalého ŘEMPA,
příjezd z ul. Květné (odbočka z Palkovické)

tel.: 731 811 927
www.nabytekzetka.cz

INZERCE FMP-2152/01

INZERCE FMP-2153/01

Vydejte se s námi na cestu k novým milníkům s akčními modely **Škoda Kamiq** a **Škoda Karoq 130 let** nebo **130 let Premium**. Pořídte si je nyní s atraktivní výbavou již od **469 900 Kč**, díky které se vaše jízda stane ještě radostnější.

Zvolit můžete z několika **atraktivních prvků**, jako například možnost volby jízdního režimu, 10" virtuální kokpit nebo pohodlné parkování pomocí předních senzorů.

Pro více informací nás neváhejte navštívit osobně, nebo nás kontaktujte telefonicky či online.

Váš autorizovaný prodejce vozů Škoda:

AUTODRUŽSTVO

Frýdecká ul. 1956/12, 737 01 Český Těšín

Tel.: 730 588 223

Hlučinská 60, 702 00 Ostrava – Přívoz

Tel.: 606 634 419

Brandlova 5, 702 00 Ostrava - Moravská Ostrava

Tel.: 602 188 589

Beskydská 704, 738 01 Frýdek-Místek

Tel.: 730 588 246

www.ado-autodruzstvo.cz

ORANGE OPTIK

Svět vaší optikou

VÁŠ VĚK - VAŠE SLEVA
NA KOMPLETNÍ DIOPTRICKÉ BRÝLE

Sleva platí na všechna brýlová skla (s výjimkou skel MIYOSMART) a všechny obruby vybraných značek. Kompletní podmínky této i našich dalších akcí naleznete na www.orangeoptik.cz/akce.

Malé nám. 98, Frýdek-Místek, tel.: 770 103 933

www.orangeoptik.cz

INZERCE FMP-2156/01

ŠKODA

Škoda Kamiq a Škoda Karoq

Akční modely 130 let

se zvýhodněním až
99 300 Kč

Virtuální
kokpit 10"

Automatické
otevření 5. dveří

Metaleká barva

130
LET

Kombinovaná spotřeba a emise CO₂ vozu Škoda Kamiq: 5,4-6,0l/100 km; 121-136 g/km

Škoda Karoq: 4,9-5,8l/100 km; 130-155 g/km

Ilustrační fotografie, obsahuje prvky příslušné výbavy